

Vážení čtenáři!

Ve 20. století došlo v církvi k významnému zvýšení zájmu o člověka. To se projevuje mj. i v dokumentech, které vydali papežové Pavel VI. a jeho nástupci. V pastorační službě byl přijat princip „věrnosti Bohu a věrnosti člověku“ (VDK, čl. 145), kterým jsme vyjádřili také spojující téma tohoto ročníku. Potřebujeme poznat člověka, abychom mu pomohli otevřít se evangeliu. V jednotlivých číslech časopisu se budeme postupně zastavovat u dílčích témat: ČLOVĚK, KŘESŤAN a ŽIVOTNÍ STYL, a to z pohledu křesťanské víry.

Mariusz KUŹNIAR představuje novou exhortaci *Radost evangelia* (dále EG), v níž se papež František v každé části bezprostředně obrací k člověku, který je „cestou církve“. V katechezi, píše papež, sehraje podstatnou roli první hlásání (kérygma). Veškerá křesťanská formace je především jeho prohlubováním. Katechetické setkání se zakládá na zvěstování slova, vede k naslouchání, rozjímání, žití, slavení a dosvědčování slova (EG, čl. 164, 165, 174). Petr CHALUPA představuje ve svém článku biblické texty pro naslouchání zvěsti o člověku.

Dějiny ukazují, že humanismus bez Boha nevede k pravému pokroku lidstva. V souvislosti s touto skutečností si Prokop BROŽ klade řadu otázek a nabízí podněty k hledání odpovědí. Jinou skupinu otázek tvoří ty, jež se ptají po původu světa a člověka a po smyslu jejich existence. Bádání českých teologů v této oblasti a orientaci pro katechety při objasňování problematiky evolučního vývoje člověka představuje Ctirad Václav POSPÍŠIL.

Kromě tradice filosoficko-vědecké můžeme čerpat i z tradice literární, jež patří k „cestám krásy“, které by katecheze měla věnovat zvláštní pozornost (srov. EG, čl. 167). Podněty z české poezie představuje Jana HAJDOVÁ.

Našemu oboru vlastní téma výchovy člověka jsme zařadili formou recenze publikace *Teorie výchovy* od Martina Strouhala, kterou zpracovala Marcela ROUBALOVÁ.

Rubriky druhé části časopisu informují o průběhu projektu „Obnova katecheze a náboženského vzdělávání v České republice“, aktuální příspěvek představuje práci skupiny pro církevní školy.

V rubrice Rozhovor budeme postupně představovat činnost diecézních center pro rodinu, a to v souvislosti s Rokem rodiny. V tomto čísle vás Josef ZÁBOJ seznámí s podporou rodin v olomoucké arcidiecézi.

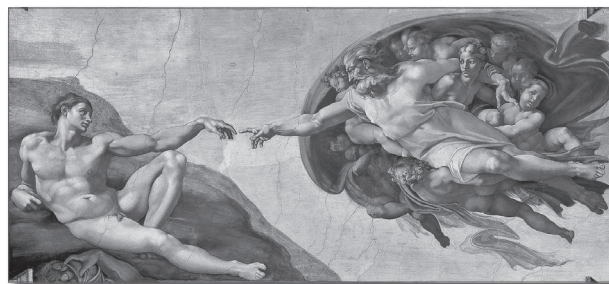
Pro letošní ročník jsme přislíbili novou podobu praktické přílohy. V její první části najdete průvodce články rubriky „Vzděláváme se“ a s nimi související scénáře a pomůcky. Ve druhé části představujeme dvě konkrétní metody práce: využití zážitkové pedagogiky a metod rozvíjejících kritické myšlení.

Marie Zimmermannová

ČLOVĚK JE MYSTÉRIUM

Dominik Pecka

V kapli Sixtinské, která je nejslavnějším dílem Michelangelovým a největším výzdobným celkem světa, je pohaslou modří, stříbřitou šedí a zlatistou červení zobrazeno drama Genese: rodí se nebeská tělesa, Sibylly otvírají a zavírají knihu osudu, proroci hřmí, blesk přeletuje z prstu Božího na prst prvního člověka – to je chvíle oduševnění prvního lidského tvora, jehož tělo leží na vrcholku hory. Hospodin se k němu blíží, mírný vánek vzdouvá jeho roucho nad hlavami geniů a jeho tvář vyzařuje otcovskou lásku. Jakmile se dotkne prstu Adamova, tělo ožívuje: levá noha se skrčuje k povstání, o pravý loket opřen se vztyčuje trup, levá ruka se napřahuje k Tvůrci. Člověk se probouzí z mrákot nebytí k vědomému životu a užaslým zrakem patří na svého Stvořitele. Ten úžas však nevyvěrá jen z pohledu na tvář Boží, nýbrž i z pohledu na vlastní přirozenost, která je záhadná a tajemná. Člověk je tvor, který se táže po své bytnosti. Co jsem? Odkud jsem? K čemu jsem?

Člověk je živá otázka. Bytost problematická par excellence. A nikdy nebude možno mu dát konečnou odpověď, která by vylučovala jakýkoli další neklid. Představa, jakou si člověk utvoří sám o sobě, je podstatným prvkem jeho života a proměňuje ho až do hlubin. Tou představou se stává jiným, než by byl bez ní, a žije v jiném poměru k světu, než by žil, a přijímá svůj úděl jinak, než by přijímal.

Člověk je mysterium. To je třeba odůvodnit.

ThDr. h. c. Dominik Pecka (1895–1981) se tematikou o člověku zabýval od 30. let 20. stol. Po druhé světové válce se pokusil o ucelený výklad křesťanské filosofické antropologie, který vyšel v třídílném spise s názvem ČLOVĚK (vydala Křesťanská akademie Řím v letech 1970–1971). První díl představuje dějiny myšlení o člověku v nejstarších náboženských představách lidstva, v antické filosofii, učením církevních otců, nauce sv. Tomáše Akvinského, sv. Bonaventury a ve filosofických soustavách od 17. století. Výše citovaným textem začíná úvod autora.